

Reykjavík, 12. október 2018

Niðurstaða könnunar- og matsferlis hjá Landsbankanum hf.

Fjármálaeftirlitið leggur mat á þá áhættuþætti sem felast í starfsemi fjármálafyrirtækis í könnunar- og matsferli (e. Supervisory Review and Evaluation Process, SREP) og með hvaða hætti fjármálafyrirtæki meðhöndla þá í starfseminni, samanber lög nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki. Hjá þeim fjármálafyrirtækjum sem metin eru kerfislega mikilvæg fer slíkt mat fram árlega.

Í ferlinu er meðal annars lagt mat á viðskiptaáætlun, stjórnarhætti, útlána- og samþjöppunar-áhættu, markaðsáhættu, rekstraráhættu, lausafjár- og fjármögnunaráhættu og álagspróf. Við mat á þessum áhættuþáttum styðst Fjármálaeftirlitið við [Almenn viðmið og aðferðafræði vegna könnunar- og matsferlis hjá fjármálafyrirtækjum](#) sem byggja á viðmiðunarreglum Evrópsku bankaeftirlitsstofnunarinnar (EBA) um sama efni.

Könnunar- og matsferlið leiðir til niðurstöðu um það að hve miklu leyti þær ráðstafanir sem hlutaðeigandi fjármálafyrirtæki hefur gripið til vegna áhættuþátta séu nægjanlegar, hvort stjórnun þess sé traust og hvort eiginfjárgrunnur sé fullnægjandi með hliðsjón af þeim áhættuþáttum sem felast í starfseminni. Á grundvelli könnunar- og matsferlisins hefur Fjármálaeftirlitið meðal annars heimild til að mæla fyrir um hærra eiginfjárhlutfall en sem nemur hinu 8% lögbundna lágmarki, endurbætur á innri ferlum, niðurfærslu á eignum við útreikning á eiginfjárgrunni, hömlur eða takmörkun á starfsemi hlutaðeigandi fjármálafyrirtækis og að dregið sé úr áhættum sem starfsemi þess felur í sér. Þá getur Fjármálaeftirlitið komið ýmsum athugasemdum og ábendingum á framfæri í ferlinu.

Landsbankinn hf. skilaði Fjármálaeftirlitinu mati sínu á eiginfjárþörf miðað við 31. desember 2017, með svokallaðri ICAAP/ILAAP-skýrslu, í mars 2018. Fjármálaeftirlitið sendi bankanum drög að niðurstöðum könnunar- og matsferlisins í júní 2018 þar sem bankinn fékk tækifæri til að koma á framfæri andmælum, sbr. IV. kafla stjórnsýslulaga nr. 37/1993. Andmæli bankans bárust í ágúst 2018. Fjármálaeftirlitið hefur nú lokið könnunar- og matsferlinu og sendi Landsbankanum bréf um niðurstöður í september 2018.

Viðbótarkrafa Fjármálaeftirlitsins um eiginfjárgrunn Landsbankans hf. (Stoð II-R)

Helsta niðurstaða könnunar- og matsferlisins (SREP-ferlisins) var að Landsbankinn hf. skyldi frá 30. september 2018 viðhalda viðbótarkröfu um eiginfjárgrunn sem nemur 4,0% af áhættugrunni. Viðbótarkrafan kemur til vegna útlánaáhættu og markaðsáhættu sem ekki er nægilega tekið tillit til við útreikning á grunnkröfu (stoð I) um eiginfjárgrunn. Viðbótarkrafan skiptist þannig að almennt eigið fé þáttar 1 skal nema að lágmarki 2,2% af áhættugrunni og þáttur 1 skal nema að lágmarki 3,0% af áhættugrunni.¹

Viðbótareiginfjárfkrafa Fjármálaeftirlitsins kemur til viðbótar grunnkröfu um eiginfjárgrunn og eiginfjáráukum:

¹ Sbr. a. liður 4. mgr. 86. gr. g og 7. mgr. sömu greinar laga nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki.

- Grunnkrafa um eiginfjárgrunn (stoð I) nemur 8% af áhættugrunni. Af kröfunni skal almennt eigið fé þáttar 1 nema að lágmarki 4,5% af áhættugrunni og þáttur 1 skal nema að lágmarki 6% af áhættugrunni.²
- Samanlögð krafa um eiginfjáruka nemur 8,5% af áhættugrunni og skal henni vera að fullu mætt með almennu eigin fé þáttar 1. Samanlögð krafa um eiginfjáruka tekur mið af samsetningu innlendra og erlendra áhættuveginna eigna (e. risk-weighted-assets), sem er ólík á milli banka. Miðað við hækkun sveiflujöfnunarauka hinn 15. maí 2019 um 0,5 prósentur verður hin samanlagða krafa að öllu óbreyttu 9,0%. Mælist Fjármálaeftirlitið til þess að bankinn viðhaldi áfram eigin fé í samræmi við fyrirhugaða hækkun sveiflujöfnunarauka.³

Heildarkrafa Fjármálaeftirlitsins um eiginfjárgrunn Landsbankans hf., á móðurfélags- og á samstæðugrunni, nemur því 20,5% af áhættugrunni og samanstendur af grunnkröfu um eiginfjárgrunn, viðbótarkröfu Fjármálaeftirlitsins um eiginfjárgrunn og eiginfjáruka.

Fjármálaeftirlitið hefur komið því á framfæri við bankann að við mat á eiginfjárþörf verði að líta til atvika sem mögulega geta komið til síðar. Þannig þarf stjórn bankans að horfa til þess að bankinn geti viðhaldið eðlilegri lánastarfsemi, líka í niðursveiflu, og að fjármögnun bankans sé þannig háttáð að hún styðji við aðgang bankans að fjármálamörkuðum við erfiðar markaðsaðstæður.

Athugasemdir og úrbótakröfur

Fjármálaeftirlitið gerði eftirfarandi athugasemdir við Landsbankann hf. og fór fram á viðeigandi úrbætur.

Fjármálaeftirlitið gerði athugasemd við skort bankans á skjalfestu stjórnskipulagi á samstæðugrunni og fór fram á að hann setti sér stefnu um innri stjórnarhætti sem hæfir innviðum og uppbyggingu samstæðu bankans.

Fjármálaeftirlitið gerði athugasemd við eftirlit bankans með útvistun tiltekinna verkefna og fór fram á að efni útvistunarsamninga þeim tengdum yrði endurskoðað og eftirlit af hálfu bankans eft.

Fjármálaeftirlitið lítur svo á, með vísan til áður gerðra athugasemda, að bankinn hafi ekki að fullu lokið við úrbætur varðandi stjórnenda- og innra eftirlit og eflingu áhættuvitundar innan bankans. Farið var fram á að bankinn fylgdi eftir og lyki tímanlega við úrbætur í samræmi við aðgerðaáætlun sína.

Fjármálaeftirlitið telur, með vísan til áður gerðrar athugasemdar, að bankinn hafi ekki að fullu innleitt nýlegar viðmiðunarreglur EBA varðandi innramatsferli og innramatsskýrslu (ICAAP/ILAAP-skýrslu) bankans. Farið var fram á að bankinn skili næstu innramatsskýrslu í samræmi við viðmiðunarreglur EBA og að innri endurskoðandi bankans framkvæmi athugun á innramatsferli og innramatsskýrslu bankans með hliðsjón af viðmiðunarreglunum.

² Sbr. 1. mgr. 84. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

³ Sjá einnig ákvarðanir um eiginfjáruka á heimasíðu Fjármálaeftirlitsins:
<https://www.fme.is/eftirlitsstarfsemi/fjarmalastodugleiki/eiginfjaraukar/>